

Unieke ontwikkelmotor

ParticipatieTafel Regionale Netwerken van start

Veel maatschappelijke vraagstukken kunnen niet meer door de overheid alleen worden aangepakt. Daarvoor is samenwerking met burgers en eventuele andere partijen nodig. Hoe je effectief samenwerkt, is nieuw terrein. En ondanks alle boeken, consultants en workshops kun je het alleen in de praktijk leren. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) lanceerde op 1 november de DuurzaamDoor ParticipatieTafel Regionale Netwerken, waar trekkers van netwerken hun ervaringen delen om zo de leercurve te versnellen.

‘We gaan de praktijken van regionale netwerken gebruiken als leerschool. Door elkaar te helpen, helpen we heel Nederland,’ opent Cees Anton de Vries, kwartiermaker en procesontwerper van de tafel, namens DuurzaamDoor de bijeenkomst. In de zaal zitten bevoegen

burgers en ondernemers (leefwereld) en geëngageerde ambtenaren van gemeenten en provincies (systeemwereld) van verschillende netwerken. Sommige netwerken draaien al jaren, andere zijn net opgestart. Onder de aanwezigen zijn ook vertegenwoordigers van kennisinstellingen en procesbegeleiders die de netwerken ondersteunen. De Vries: ‘Nederland beschikt via de netwerken over een enorm potentieel om complexe maatschappelijk veranderingen tot stand te brengen en hardnekkige kwesties op te lossen. Willen we dat potentieel ontginnen, dan is er nog wel wat werk aan de winkel. Samenwerken binnen een netwerk vraagt een heel nieuwe houding: je gaat in verbinding met elkaar volledig nieuwe oplossingen bedenken. Dat betekent dat je tegen de andere partij in gelijkwaardigheid moet durven zeggen: ik weet het ook niet, maar zullen we

‘Het geleerde is voor iedereen beschikbaar’

samen kijken hoe ver we komen?’ ‘Vervolgens moet je gaan ontdekken hoe je samen tot resultaten komt. Hoe organiseer je de samenwerking, hoe verantwoord je je handelen naar je eigen achterban, maar ook welke vaardigheden en tools heb je nodig en wanneer doe je iets wel en wanneer

niet? Ondertussen is duidelijk dat je deze nieuwe mores alleen al doende kan uitvinden.’

De ParticipatieTafels van DuurzaamDoor bieden een broedplaats waarin een ambtenaar, burger, ondernemer, procesbegeleider en een kennispartij gericht samenwerken aan een concrete hulpvraag van een van de partijen. Oplossingen worden direct in de dagelijkse praktijk getest en bijgesteld tot het werkt. Het geleerde is beschikbaar voor iedereen. ‘Het is de bedoeling dat de ParticipatieTafel Regionale Netwerken een unieke ontwikkelmotor wordt voor heel veel netwerken in Nederland.’

Energie, tijd en geld

De bijeenkomst op 1 november jongstleden had als doel hulpvragen en ervaring te koppelen tot

De bijeenkomst had als doel hulpvragen en ervaringen te koppelen

tijdelijke coalities voor gezamenlijk onderzoek. Vertegenwoordigers van acht netwerkiniciatieven hielden een korte pitch waarin ze hun netwerk kort toelichtten en oplossingen vroegen voor obstakels. Hoe zorg je bijvoorbeeld dat je netwerk van praten naar doen gaat? Arnold van der Valk (leefwereld) is een van de drie initiatiefnemers van het kersverse Amsterdamse netwerk Food Council MRA. Hij vertelt hoe kleine en grote partijen in en om Amsterdam enthousiast waren over het idee van een duurzaam voedselnetwerk voor de metropool Amsterdam. Veel partijen ondertekenden een voedselmanifest. Aangemoedigd door alle enthousiasme wilden de initiatiefnemers spijkers met koppen slaan en partijen bij elkaar brengen in een Flows of Foods-congres. De belangrijkste partijen kijken echter de kat uit de boom, waardoor de initiatiefnemers er qua organisatie en publiciteit alleen voor staan. Ook de toegangsprijs blijkt een drempel. Er is ondersteuning nodig om het congres een impuls te geven. Want de hoeveelheid energie, tijd en geld die de initiatiefnemers er ondertussen zelf in hebben gestoken, kunnen ze thuis bijna niet meer uitleggen. In de Bommelerwaard zoekt Coöperatie Bommelerwaard naar een manier om van plan naar realisatie te komen. Onno van Bekkum (leefwereld) vertelt hoe de coöperatie zich in wil zetten voor een economisch sterker, duurzamer en leefbaarder Bommelerwaard. Een regio van, door en voor de bewoners. Te beginnen met een gezamenlijke energie-coöperatie voor opwek en levering van eigen energie. Alle plannen zijn klaar. Wat ontbreekt is slagkracht. Het zou bijvoorbeeld zeer welkom zijn als de betrokken gemeenten niet alleen enthousiast waren, maar ook actief zouden meedoen. Hoe krijg je een gemeente in de doe-stand? In de zaal zijn vertegenwoordigers van netwerken aanwezig die de samenwerking tussen overheden en andere partijen op gebiedsniveau hebben geregeld en hun ervaring graag willen delen. Soms zijn overheden zelf de trekker van een netwerk, zoals de provincie Noord-Brabant in Waterpoort Werkt. Het netwerk, waarin ook Zeeland en Zuid-Holland

‘Hoe ga je als overheid van een regisserende naar een partnerrol’

participeren, wil het gebied tussen Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee economisch ontwikkelen en aantrekkelijker maken door ‘het gezicht van de regio weer naar het water te keren’. Ronald Kramps van de provincie Noord-Brabant is al zeven jaar als gebiedsmanager betrokken bij het project. De provincie heeft aangegeven dat ze minder de trekker en regisseur van het netwerk wil zijn en als gelijkwaardig partner wil participeren. Kramps ziet nog geen van de andere deelnemers naar voren stappen en het stokje overpakken. Hij vreest dat alle werk van afgelopen jaren als een kaartenhuis in elkaar stort. Hoe kun je als overheid van een regisserende naar een partnerrol gaan?

Effectief en vitaal

Kramps krijgt steun van collega's uit Zuid-Holland. De provincie zet actief in op gebiedsgericht netwerken. José Lemmen, Leerfacilitator Gebiedsgericht Werken bij de provincie, houdt zelf een pitch waarin ze deelname en input vraagt voor een Leeratelier over het onderwerp. Dat neemt niet weg dat er in Zuid-Holland al veel ervaring is opgedaan over hoe je als overheid effectief kunt deelnemen aan netwerken. Kramps is van harte uitgenodigd.

In de zaal is bij elk van de acht pitches veel herkenning. Veel netwerken worstelen of worstelden met gelijke vraagstukken. Tijdens een *walking lunch* worden contacten gelegd, ervaringen nader toegelicht en coalities rond thema's gevormd. De Vries: ‘De vraag hoe je je netwerk effectief en vitaal maakt, zullen we komende jaren aan de ParticipatieTafel Regionale Netwerken kunnen beantwoorden.’ ■

Meer informatie www.duurzaamdoor.nl